

סלג נאצי בואנס-אייירס מטיל חיתתו על יהודי ארגנטינה

צלל-קרס של דם

נתונים בסכנה חמורה. בכל היבשת, חיים המונים בעוני נורא, בעוד ההון מרוכז בידי שיכבה קטנה של בעלי-אחוזות ובעלי-הון. שיכבה זו מחזיקה בצבא היהודים נמצאים בין שני הקצוות — הם מהימים מעמד בינוני זר, עשיר אך חסר כל כוח פוליטי. מאז עלייתו של פידל קאסטר, נוצר מוקד לכל השאיפות של השמאל הדרום-אמריקאי, השואף למהפכה בכל רחבי היבשת. הצלחתו של קאסטרו הטילה אימה על הימין, שנעשה יותר ויותר קיצוני, בנסותו למנוע את השואה הבלתי-נמנעת. בארגנטינה נחל השמאל הפירוניסטי נצחון גדול בבחירות. כתוצאה מכך סילק הצבא את הנשיא המתון, שם במקומו בובה עלובה ונטל למעשה את השלטון לידי. זהו שלטון ימני קיצוני.

התפתחות זו נתנה עידוד עצום לחוגי הפאשיזם האנטי-שמי.

תחת חבל התלייה, דקות מעטות לפני מותו, קרא אדולף ה. אייכמן: "תחי ארגנטינה!" הוא ידע את אשר הוא עושה. השבוע נבט הזרע. נצרה יהודית בבואנוס-אייירס התלוונה במשטרה כי פאשיסטים צעירים כלוה, היכוה, חרטו צלב-קרס על שדה הימני והש-אירוה מעולפת. יתכן אף שביצעו בה מעשים מגונים, שאין הוא מוכנה לספר עליהם. כעבור כמה ימים התלוונ צעיר יהודי כי צעירים אנטי-שמיים תפסוהו, היכוהו, חרטו בסכין צלב-קרס על מצחו ולאחריו.

הקהילה היהודית שבתה. האוניברסיטה סגרה את שעריה. אנשי הגנה יהודיים פתחו באש על שוטרים בבגדים אזרחיים, פצעו מפקד. השוטרים השיבו אש. היתה זאת ההתפרצות האנטי-שמיית החמורה ביותר בעולם מזה שנים רבות. חשוב עוד יותר: סגנונה היה חדש.

סאדיום מיני

יש סגנון קבוע להתפרצויות אנטי-שמיות, שנקבע עוד בימי מאבקו של אדולף היטלר לשלטון. עיקרו: הכאת עובדים-יזמים בעלי מראה יהודי, ציור צלב-קרס על קירות ועל חלונות-ראוהי יהודיים, חילול בתי-קברות. מניין באה שיטת חריטת הצלבנים על צורם של בני-אדם, ובייחוד של בתורות?

לא היה קשה למצוא את המקור. הוא כלול באותן חוברות של סאדיום מיני, שנודעו בישראל בשם הכולל "סטלגים" (הנור לט הזה 1289'90).

מגיפת הסטלגים מקורה בארצות-הברית, ומשם התפשטה על פני העולם כולו. מקור זה אינו אנטי-שמי. להיפך, הוא מתעסק, בדרך כלל, באיציטלה של גילויי זרעו הנאצים וגינוים. אחד הציורים הידועים ביותר של הסטלגים הראה נצרה צרפתית, בימי שיתרון פאריס, שאנשי המחתרת חרטו בסכין צלב-קרס על חזה והכריזה לרוץ, עירומה למחצה, ברחובות (ראה שער אחורי).

אולם האיציטלה הרעיונית של הציורים אינה חשובה. לא המיטען הרעיוני משפיע על הקורא הצעיר, בגיל ההתבגרות. מה שנחרט בלבו ובדמיונו הוא עצם החזיה המינית-הסאדיסית, הקשירה בצלב-הקרס. למחרת היום היא יכולה לבצקן בלבו בצורה הפוכה: כתשוקה מינית מוסחית, בעלת גוון סאדיסטי מובהק, המבקשת לה מורכן דוקא ברעיון נאצי.

זמ מה שקרה, כנראה, בבואנוס-אייירס, כשהחל הסטלג הדי.

תלמידיו של היטלר

לא במקרה קרה הדבר בארגנטינה — כשם שלא במקרה שהה אייכמן באותה ארץ, עת נתגלה עלידי שרות הבטחון.

בארצות רבות קיימות קבוצות נאציות קטנות, בעלות מגמה אנטי-שמית. הן פרוצות בגרמניה הצרפתית, בבלגיה, בשווייץ, בארצות-הברית, בסבדיה ובארצות רבות אחרות. השבוע קיימה קבוצה כזאת הפגנה בטקס אף רעשנית במרכז לונדון. לא כן התנועה הפאשיסטית בארגנטינה. אין היא קבוצת שוליים מגוחכת-למחצה. היא ותיקה, מבוססת, וקשורה בכמה מחוגי השלטון החשובים ביותר. בכמה בחינות היא דומה לתנועה ההיטלרית בשנות העשרים.

בימי מלחמת-העולם השנייה, היתה ארגנטינה המדינה הפרו-נאצית ביותר ביבשת הדרום-אמריקאית. רק ברגע האחרון ממש הצטרפה לבעלות-הברית. אחרי המלחמה, כשהיה כמעט בלתי-אפשרי להשיג אשרת-הגירה לארגנטינה עבור יהודי, קידם הנשיא חואן פריון בברכה אלפי נאצים מכל הדרגות, ביניהם סגן-אלוף "ס"ס אדולף אייכמן. הוא תמך בגלוי בתנועה האנטי-שמית, אליאנסה ליברטאדורה ונאצי-פאשיסטית.

תחילה היה משטר של פרון אנטי-שמי קיצוני, עודד גונדות-בריונים שהתעללו ביהודים ברחובות. כמו הסובייטים כיום, העניש בחומרה "קאפיטליסטים" יהודים בעוון "פשעים כלכליים". רק בסוף ימי שלטונו, כאשר רצה לרכוש את אהדת ארצות-הברית, נגנזו הקו האנטי-שמי. מאז נעו הפירוניסטים שמאלה. כיום הם משתדלים להשתלב בחוגי השמאל, איהדי מוסקבה ואיהדי קובה, ושוב אינם דוגלים באנטי-שמיות. תחת זאת התחזקה במדינה סכנה אחרת: האנטי-שמיות של הימין, שהקים לאחרונה דיקטטורה צבאית בארגנטינה.

"פוגרום עצמי"

עייית יהודי ארגנטינה (400 אלף נפש) אינה שונה מבעיית מיליון היהודים בכל רחבי אמריקה הלאטינית. הם

המשטרה הבטיחה. עד הרגע ה-אחרון ממש לא היו חברי הליגה בטוחים אם יצליחו להוציא את התוכנית לפועל. הכרות ההובלה, אליהן פנו כמשך השבוע בדבר שכירת משאיות-נוסעים, סירבו להקציט צות רכב, משהובררה להם מהות המיבצע. רק ביום הששי אחר-הצהריים הצליחה הליגה להשיג שני טנדרים, בעלי רישון ל-הובלת נוסעים, אשר נהגים הסכימו להוצי מיד את ריכבם לצורך השרות.

בשעה אחת-עשרה בבוקר כבר חנו ה-טנדרים, שנשאו כרונות "הליגה למניעת כפייה דתית, הסעה לכיתת-החולים הדסה", ברחבת מינגו-הרוסים, מול בניין המש-טה. נקודת מוצא זו נקבעה מראש, ב-דיעת המשטרה, על מנת לתת חסות לחברי הליגה ולנוסעים, במקרה של שימוש ב-אלימות מצד החוגים הדתיים.

אולם הציבור הדתי, שעקב אחר הפרסו-מים בעתונות, היה מושוכנע כי ההסעה לא תתקיים. הוא גם סמך על משלוח אנטי-הציבור שלו, שהשיגו הבטחת המשטרה ש-תמנע ביצוע התוכנית. כך קרה, שאשר עמדו המכוניות לצאת, נמצאו במקום רק כמה עשרות בחורי-שיבה, שהסתפקו ב-ניהול ויכוחים ובהשמעת קריאות גנאי.

הדלת סגורה. אולם לא הם עיכבו את מועד היציאה. מפקד הנפה פנה לעורך-הדין יוסף בן-מנשה, יושב-ראש הליגה ב-תל-אביב שהיה במקום, הודיע לו כי עליו להוריד את השלטים: "זה בניגוד לתקנות התעבורה, האסורות נשיאת של-טים על מכוניות, ללא רישון", הסביר. רו והמכוניות יצאו לדרך. מיד התברר ה-אלה שציפו להתנגשויות לאורך המסלול — התאכזבו. תצפיות השוטרים, שהוקמו על-גגות הבתים בדרך לבית-החולים, הודיעו כי השירה מתנהלת ללא תקלות.

התקלה הראשונה אירעה לפני דלת ה-זכיות של בית-החולים. שמי-שער כחולי מדים נעלו את הדלת, הודיעו שלא יתירו. איש הליכנס. כי המצב בבית-החולים הדסה הוא מור ביותר. מאז הפעלתו של בית-החולים אין בו ביקורים רשמיים בשבת. אולם למרות הכל, נהנה הנהלת בית-החולים לתפוח את פניה באופן בלתי-רשמי בפני מבקרי-שבת.

הפעם היה ברור כי מחנה בלתי-רשמי מעין זה יגרוור אחריו תגובה רצינית של היהדות החרדית-האמריקאית, שעל נדבותיה מתקיים בית-החולים, יכתום את מקורות ההון הנתרם. גם העירייה והשלטונות הפ-צילו לחץ. לכן נשארו הדלתות נעלות, ומבקרים שהגיעו מנקודות מרוחקות ביותר נאלצו להישאר בחוץ.

הדגל ברויז. בלית-ברירה סבבו מכר-ניות הליגה, כשעל אחת מהן הונף בינתיים דגל המדינה, חורו למרכז ירושלים על מנת לאכול ארוחת-צהריים ולחזור על ה-הסעה בשעה שתיים ושלושים. הם לא ידעו כי בשעה שסעדו לבם במסעדת אורינט, ביקרה המשטרה בבתי הנהגים, עצרה אותם ואת רכבם.

כששבו בשעה שנקבעה למיגרש הרוסים, מצאו במקום המכוניות, קהל רב של תלמידי-ישיבות, שהגיעו למקום לאחר שנודע לו כי ההסעות בכל זאת מתקיימות. עורך-הדין בן-מנשה, יושב-ראש הליגה בירוש-לים, דרי רם מואב, הוזמנו מיד לשכת מפקד-התחנה, שם הוסבר להם כי לא יוכלו להמשיך בהסעות. הסיבה: חשש להפרת השלום והסדר הציבורי. עורך-הדין, שניסה לטעון כי השלטים הוררו כנדרש, וזה לתשובה: "אבל תליתם דגל, וזה עלול ליצור מהומות".

לא בטוח נאלצו חברי הליגה, אשר המשטרה בלסרנה להסביר להם כיצד עשוי מצעה חוקי — נסיעה במכונית נושאת דגל — להיות עבירה, להכנע לדרישה, ביטלו את הסעות אחר-הצהריים.

אחד פצוע, אחד עיור. כאשר יצאו יצגיי הליגה מבנין התחנה, היתה כבר ה-אחירה בחוף מחושמלת. הויכוחים הסוע-רים שהתנהלו בין חברי הליגה והמת-קהלים הדתיים, הפכו תוך כמה דקות ל-תיבת-יריבים, גרמו לפגיעתו של תלמיד ישיבה למעצרו של אחד מחברי הליגה. רק אחרי התערבות כוח משטרה הושב הסדר על כנו. חברי הליגה חזרו לביתו של רם, על מנת לתכנן מיבצע הסעות לשבת.

משפט

הוכחה מסוכנת

למנחם בשארי (76) מרה-בות היתה די-רה מטה לנפול. אולם בכל זאת נמצאו אנשים שהסכימו לשכור בה חדרים. אחת מהם היתה מניה גוטסברג. מניה, שהתגרשה במעלה לפני כעשר שנים, שני

הקור

הנער שלהם החל מגלה עוררות חדש, חזר לתוקפנותו הכרונית. הוא יודע כי ראשי הצבא והמשטרה תומכים בו ויחפו עליו. ואכן, זה בדיוק קרה השבוע.

כאשר באו התלונות על ההתעללויות הסאדיסטיות, טענו ראשי המשטרה שהן מפוברקות. על הנצרה היהודית, שהיתה הקורבן הראשון, נרמו שהיא קומוניסטית. המישטר ביקש ליצור את הרושם כי העניין כולו מבויים למען מטרות אפלות. קומוניס-טיות או ציוניות. בקיצור: שהיה זה מעין "אויטו-פוגרום".

במצב זה, יתכן מאוד כי הכרונים ישאבו עידוד נוסף, יגבירו את פעולותיהם. הדבר עשוי לתת דחיפה חדשה להגירת היהודים מדרום-אמריקה לארצות-הברית ולישראל.

כי מצבם של יהודים אלה נואש למדי. אם יתבצר הימין הקי-צוני, בעזרת חוגים צפון-אמריקאיים, תגבר האנטי-שמיות הגוי-ענית, אם, לעומת זאת, תנצח המהפכה הקאסטרואית, יבצע המישטר החדש רפורמה כלכלית, העשויה לפגוע קשה ביהודים — בתור אנשי המעמד הבינוני.

על כן אין הסטלג של בואנוס-אייירס תופעה שולית חולפת. הוא מסב את תשומת-הלב לקיבוץ יהודי העלול למצוא את עצמו, תוך זמן קצר, במקור הסכנה.

שיטה המזכירה את עמדת יעמוס בן-גוריון, שטען בשעתו כי עורכי העולם הזה פוצצו, היכו וחטפו את עצמם.

מנחם לא הסתגל למצב החדש, היה מב-קר את מניה בדירתה החדשה, ביקש ממנה לא להפסיק ביחסים. באחד מבקרי השבת, כשמניה יצאה לטיולה הקבוע בשביל ש-בין הפרדסים בסביבה, נטפל אליה מנחם. כעבור שעתים נמצאה שם על-ידי נהג מונית כשהיא שוכבת ללא הכרה, מגואלת בדם.

סכין בתיק. המשטרה עצרה מיד את חוקן, האשימה אותו בנסיון לרצח. "אני לא זכרתי אותה", טען בחקירה. "היא החקירה אותי בשכין. אני רק התגוננתי".

תיים אחרי שהגיעה ארצה מפולין, שכרה ממנחם חדר בעל גיפח. **פיתרון מקורי**. אולם משהגיע החורף, החל הגג דולף. מנחם לא היה מוכן להור-ציא מכספו לתיקון, מצא פיתרון משלו. הוא העביר את משתת של מניה לחדרו, הציע לה לישון שם.

לא היתה זו ההצעה היחידה. היחסים בין השניים התפתחו במהירות ומניה הפכה פילגשו של חוקן, יליד תימן. יום אחד נמאס עליה הדבר, עברה לגור בבית סמוך.